

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
DMO/Wmo-2776011			14 juni 2007
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
Tussenrapportage Wet maat- schappelijke ondersteuning (Wmo)		1	

In mijn schrijven van 24 mei jl. (Kamerstukken II, 2006-2007, 29 538, nr. 52) heb ik toegezegd u een brief te sturen, met daarin de acties die ik heb ondernomen naar aanleiding van het Algemeen Overleg van 18 april jl. en het Voortgezet Algemeen Overleg van 26 april jl.. Met deze brief kom ik aan deze toezegging tegemoet. Tevens ga ik in deze brief in op de stand van zaken rond alphahulpen waar u in uw brief van 24 mei jl. om verzoekt.

Vooraf

In het debat met uw Kamer tijdens de hiervoor genoemde overleggen, is vastgesteld dat gemeenten hard hebben gewerkt aan de invoering van de Wmo. De invoering is alles overziend tot nu toe redelijk soepel en zonder grote problemen voor de burger verlopen. Dit neemt niet weg dat er ook uitvoerig is gesproken over een aantal onderwerpen, die de komende tijd veel aandacht behoeven. Daarbij gaat het ondermeer om de werkgelegenheid in de thuiszorg, de aanbesteding en indicatiestelling van de hulp bij het huishouden. Ook is er een ambitieuze agenda voor de toekomst neergezet.

Dit betekent dat er veel moet gebeuren en er ook direct noodzakelijke stappen moeten worden gezet. Bij het uitzetten van de vervolgacties volg ik drie belangrijke sporen. Deze heb ik ook in het debat met uw Kamer neergezet. Allereerst is het zaak de leerervaringen van de eerste maanden Wmo te delen. Voor veel partijen waren zaken als het aanbesteden nieuw en traden niet voorziene (positieve en negatieve) neveneffecten op. Daar ben ik direct mee aan de slag gegaan. Ten tweede heb ik tijdens genoemd AO en VAO toegezegd dat ik op een aantal punten met gemeenten in overleg zal treden. Dat is gebeurd in het bestuurlijke overleg met de VNG van 22 mei jl.. Ik zal, daar waar dat van toepassing is, dan ook per onderwerp aangeven wat de uitkomsten van bestuurlijk overleg zijn geweest. Ten derde zie ik momenteel welke lessen we kunnen leren uit de gang van zaken bij het aanbestedingsproces tot nu toe.

Het streven is erop gericht om voor de volgende voortgangsrapportage voldoende informatie te hebben. Dit met het oog op het debat dat ik met u in september zal voeren over het aanbestedingsproces en gezien de timing van de tweede ronde aanbestedingen door

Blad

2

Kenmerk

DMO/Wmo-2776011

gemeenten. Ik zal u daarover informeren in de tweede voortgangsrapportage die voor begin september is voorzien.

Aanbesteding hulp bij het huishouden

Tijdens voorgenoemde overleggen is uitvoerig gesproken over ongewenste effecten van de aanbesteding van de hulp bij het huishouden.

In het bestuurlijke overleg met de VNG van 22 mei jl. heb ik over een aantal punten met de VNG van gedachten gewisseld. Daarbij ging het onder andere om het (promoten van het) Zeeuwse model, het opnemen van "mens volgt werk" principe in het bestek, het niet contracteren onder de kostprijs en de levering van HH2 bij een gecombineerde indicatiestelling HH1 en HH2.

Bij de VNG is grote bereidheid om de leerervaringen van de eerste maanden Wmo actief onder gemeenten te verspreiden.

Ten aanzien van de aanbesteding van de hulp bij het huishouden heb ik aangegeven, dat ik onvoorziene en ongewenste effecten als gevolg van aanbesteding zoals contracteren onder de kostprijs en onrust op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld de verplichte overgang naar alphahulpconstructie en mogelijk ontslag) zoveel mogelijk wil voorkomen. Om te bezien welke oplossingen daarbij haalbaar en effectief zijn laat ik een onderzoek naar de aanbesteding verrichten. Er worden verschillende aanbestedingsvarianten onderzocht en beoordeeld op:

- Wat is de juridische, administratieve, financiële en praktische haalbaarheid?
  - Welke knelpunten worden opgelost?
  - Welke mogelijkheden zijn er om dit te regelen?
  - Wat is het effect op aspecten als keuzevrijheid, kwaliteit van hulp en werkgelegenheid?
- De uitkomsten van dit onderzoek kan ik in de tweede voortgangsrapportage melden.

Om de leerpunten op het terrein van aanbesteding en de hierboven genoemde punten actief onder de aandacht te brengen bij gemeenten, is met de VNG afgesproken eind augustus/begin september een gezamenlijke werkconferentie voor gemeenten over deze onderwerpen te organiseren. Doel van deze werkconferentie is gemeenten te informeren over de 'lessons learned' uit de eerste aanbestedingsronde en handreikingen te bieden om beter beslagen ten ijs de volgende aanbestedingsronde in te gaan. Hierbij worden de resultaten uit het onderzoek naar de aanbesteding betrokken.

Het ministerie van Economische Zaken laat een onderzoek verrichten naar de effecten van marktwerking voor de burger. In dit onderzoek zullen, mede op mijn verzoek, ook de effecten van marktwerking in de Wmo worden meegenomen.

Blad

3

Kenmerk

DMO/Wmo-2776011

Werkgelegenheid

In het AO is uitgebreid gesproken over niet voorziene en niet gewenste effecten op de arbeidsmarkt zoals het gedwongen omzetten van bestaande contracten in alphahulpcontracten en gedwongen ontslagen. Tot op heden heb ik geen meldingen gekregen van collectieve ontslagaanvragen die onder de Wet Melding Collectief Ontslag (WMCO) zouden vallen.

De komende jaren stijgt de vraag naar medewerkers in de zorg. We zullen alle zeilen bij moeten zetten om voldoende medewerkers voor de zorg te interesseren. Ik vind het daarom van belang om zoveel mogelijk mensen die nu werkzaam zijn in de zorg voor de zorg te behouden. Om die reden sluit ik vanwege de overgangsproblemen die zich hebben voorgedaan bij de aanbesteding van de huishoudelijke hulp met de werknemers, de werkgevers en de VNG een overeenkomst. De overeenkomst richt zich op de mensen die mogelijk ontslagen worden. Die mensen kunnen via scholing voor de zorg behouden blijven. Ook voor mensen die door de werkgever bij het aflopen van hun contract een alphahulpcontract krijgen voorgelegd wil ik tijdelijke maatregelen treffen. Inzet van de overeenkomst is, dat gedwongen ontslag zo veel mogelijk wordt voorkomen en er nieuwe loopbaanperspectieven worden gecreëerd voor de werknemers, met name uitvoerende medewerkers thuiszorg A en B, van wie de baan zekerheid wordt bedreigd als gevolg van de invoering van de Wmo. De partijen verbinden zich ook om nog in 2007 nader overleg te voeren over een structurele oplossing vanaf 2008.

Recent heeft Actiz een voorstel gedaan om de alphahulpconstructie af te schaffen. De gevolgen hiervan zijn op diverse terreinen vergaand (arbeidsrechtelijk, fiscaal/juridisch en financieel). Ook de discussie rond de markt voor persoonlijke dienstverlening speelt hierbij een rol. Voordat hierover weloverwogen besluitvorming kan plaatsvinden, wil ik het voorstel goed bestuderen en de gevolgen samen met mijn collega-bewindspersonen van SZW en Financiën in kaart brengen.

Indicatiestelling

In de vorige voortgangsrapportage heb ik u geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek van Research voor Beleid naar de aanbesteding. Uit de casestudies die toen zijn verricht, kwam naar voren dat zorgaanbieders en gemeenten zich zorgen maakten over de personele consequenties van een verschuiving in de indicaties van HH2 naar HH1. Op mijn initiatief is toen, in aanvulling op het destijds al lopend onderzoek van Research voor Beleid, een additioneel onderzoek gestart naar deze veronderstelde verschuiving. Hieruit bleek dat er op dat moment geen sprake was van grote verschuivingen in indicaties van HH2 naar HH1. Wel was er een verschuiving zichtbaar bij de daadwerkelijke levering van zorg van HH2 naar HH1. Aanbieders konden in de AWBZ immers binnen de bandbreedte van de verhouding HH1 en HH2 zoals die met het zorgkantoor was afgesproken (30 : 70) zelf de inzet van HH1 of HH2 bepalen.

Tijdens het AO en het VAO is ook uitvoerig gesproken over de veronderstelde verschuiving van HH2 naar HH1. Ik heb toen gezegd dat ik het primair van belang vind, dat de cliënt de zorg krijgt die hij gelet op zijn beperkingen nodig heeft. Dit heeft niet alleen te maken met de indicatiestelling maar met de gehele keten van aanmelding tot en met de uiteindelijke levering van zorg. In deze keten van zorg spelen verschillende partijen een rol. Je kunt bij wijze van spreken zeggen, dat inzichtelijk moet zijn wie in deze keten aan welke knoppen draait.

Blad

4

Kenmerk

DMO/Wmo-2776011

Ik laat hiernaar een breed onderzoek uitvoeren. Centraal in dit onderzoek staat de vraag of de indicatiestelling voor HH recht doet aan de compensatieplicht van gemeenten. Daarbij gaat het om de volgende vragen:

Wordt bij de indicatiestelling op de juiste wijze vastgesteld waarop iemand recht heeft?

- Hoe stellen gemeenten vast welke vorm van ondersteuning nodig is? Met behulp van een aantal casussen kan bijvoorbeeld worden gekeken welke indicatie wordt gesteld.
- Op welke wijze wordt vastgesteld in welke mate de cliënt zelf de regie kan voeren over de organisatie van het huishouden?
- Hoe wordt deze mate van regie vertaald naar HH1 en HH2?
- Wordt apart alphahulp geïndiceerd en zo ja hoe?
- Worden er contra-indicaties (zoals het werkgeverschap kunnen voeren) gehanteerd voor alphahulp en zo ja welke?

Hoe werkt de indicatiestelling uit bij de daadwerkelijke levering van zorg, m.a.w. voldoet de gemeente aan haar compensatieplicht?

- Sluiten de definities voor HH in het bestek aan bij de indicatiestelling?
- Welke voorzieningen levert de gemeente om aan haar compensatieplicht te voldoen? Worden aanvullend op de HH nog andere zaken geleverd (denk hierbij aan collectieve voorzieningen als maaltijdverstrekking e.d.)?

In de tweede voortgangsrapportage kan ik u de resultaten van dit onderzoek presenteren.

Motie Mosterd

Naar aanleiding van de motie Mosterd (Kamerstukken II, 2006-2007, 30 131, nr. 118) heb ik onderzoek laten uitvoeren naar de ontwikkeling van de kosten voor huishoudelijke verzorging in 2005 en 2006 en de oorzaken daarvan.

De motie Mosterd vraagt gemeenten die in 2006 minimaal 10% meerkosten hebben ten opzichte van 2005 voor het meerdere boven de 10% te compenseren. Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek en signalen van gemeenten, ben ik met de VNG overeengekomen dat ik de motie Mosterd breder uitvoer. Ik pas de budgetten van 99 gemeenten aan die in 2006 een afwijking hebben van meer dan 5% ten opzichte van de historische uitgaven. Het gaat in totaal om circa € 10 miljoen. Het onderzoek, inclusief de lijst met gemeenten die extra budget ontvangen uit hoofde van de door mij breed uitgelegde motie treft u in bijlage 1 aan.

In het bestuurlijke overleg financiële verhoudingen op 22 mei 2007 tussen de VNG en het Kabinet is de bredere uitleg van de motie Mosterd bevestigd. In dat overleg is door het Rijk en de VNG ook afgesproken dat in 2008 in één keer het objectieve verdeelmodel wordt ingevoerd voor de Wmo en voor het Gemeentefonds. Voor het objectieve verdeelmodel van het Gemeentefonds geldt dat het gecumuleerde herverdeeffect daarbij, conform de afspraken over het Gemeentefonds, voor geen enkele gemeente groter mag zijn dan € 15,00 per inwoner per jaar. Het herverdeeffect wordt namelijk over meerdere jaren uitgesmeerd.

In de komende gemeentefondscirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden de gemeenten op de hoogte gesteld van de financiële gevolgen van de afspraken.

Pgb

Ook de hoogte van het pgb tarief is in eerdergenoemd bestuurlijk overleg van 22 mei jl. aan de orde geweest. Ten aanzien van het pgb heeft de VNG toegezegd dat zij het modelbesluit hierop zullen aanpassen. Hiermee komt het modelbesluit beter tegemoet aan artikel 6 van de Wmo: een persoon ontvangt een voorziening in natura of een hiermee vergelijkbaar persoonsgebonden budget.

Vrijwillige inzet en mantelzorgers

Binnenkort brengt het SCP een rapport uit over mantelzorg. In dit rapport wordt ingegaan op een aantal belangrijke ontwikkelingen rond mantelzorg in de toekomst. Tevens zal er een aantal beleidsrelevante aanbevelingen worden gedaan. Het SCP zal voor eind juni tevens een soortgelijke rapportage uitbrengen over vrijwillige inzet. Voor de zomer wil ik een expertmeeting organiseren om over de inhoud van deze rapporten van gedachten te wisselen. De uitkomsten van de discussie en de bevindingen in voornoemde rapportages zullen een belangrijke input vormen voor de mijn beleid. In de volgende voortgangsrapportage zal ik hierover rapporteren.

Tot slot

Over de positie van de MEE-organisaties en de MEE-middelen, kan ik u melden dat overheveling van de MEE-middelen per 1 januari 2008 niet aan de orde is. In het recent afgesloten Bestuursakkoord rijk en gemeenten is afgesproken, dat er nader zal worden gesproken over de MEE-gelden als het - onlangs gevraagde - SER-advies gereed is. Naar aanleiding van het SER advies zal ik u nader informeren over de MEE-middelen.

Ik hecht aan integrale cliëntondersteuning op lokaal niveau, omdat de cliënt dan cliëntondersteuning ontvangt die het beste bij zijn individuele mogelijkheden en wensen past. Daarom is het Bestuursakkoord rijk en gemeenten afgesproken, dat in de subsidievoorwaarden voor 2008 voor de MEE-organisaties de verplichting zal worden opgenomen om met gemeenten te overleggen over de uitvoering van de MEE-taken. Ik de volgende voortgangsrapportage Wmo zal ik u hierover en de cliëntondersteuning nader informeren.

Over de vereenvoudiging van de indicatiestelling door het CIZ heb ik u inmiddels met mijn brief van 29 mei jl. geïnformeerd.

Zoals ik ook al in deze brief heb aangegeven heeft de uitwerking van een aantal andere onderwerpen meer tijd nodig. Over deze onderwerpen zal ik u begin september een tweede voortgangsrapportage Wmo sturen. Het betreft hier ondermeer het onderzoek naar indicatiestelling, het aanbestedingsvraagstuk en de nadere uitwerking van het prestatieveld vrijwilligerswerk en mantelzorg.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. dr. J. Bussemaker